

รายงานการศึกษา
พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า
พ.ศ. ๒๕๘๒

ผู้เสนอ

คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๑) ๐๐๐๙/ (ร ๑๑)

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๘๔ วรรคสอง (๑๕) ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การบริการ การส่งออก ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมและพัฒนาการพาณิชย์และอุตสาหกรรม ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรคของการพัฒนาการพาณิชย์ และอุตสาหกรรมของไทย รวมทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและการแรงงาน โดยกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสาธิต ชาญเชาว์กุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลตำรวจโท วิบูลย์ บางท่าไม้	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นางสาวรรณี สิริเวชชะพันธ์	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช	เลขานุการคณะกรรมการ
๙. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	รองเลขานุการคณะกรรมการ
๑๐. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายอิสระ ว่องกุศลกิจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. นายสมบูรณ์ งามลักษณะ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. พลเอก สกล ชื่นตระกูล	กรรมการ
๑๖. พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ	กรรมการ
๑๗. พลเอก วลิต โรจนภักดี	กรรมการ
๑๘. พลเอก วิชาศ อรุณศรี	กรรมการ
๑๙. พลเอก ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ	กรรมการ
๒๐. พลโท สุวโรจน์ ทิพย์มงคล	กรรมการ
๒๑. พลโท ศุภกร สงวนชาติศรไกร	กรรมการ
๒๒. นายภานุ อุทัยรัตน์	กรรมการ

๒๓. นายวิทยา...

๒๓. นายวิทยา ฉายสุวรรณ กรรมการธิการ

๒๔. นายสุพันธ์ มงคลสุธี กรรมการธิการ

๒๕. นายอนุวัติ อาหมัด กรรมการธิการ

อนึ่ง ในคราวประชุมคณะกรรมการธิการ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช ได้ขอลาออกจากตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการ และที่ประชุม ได้มีมติแต่งตั้ง พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม เป็นเลขานุการคณะกรรมการแทน ต่อมานายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล ได้ขอลาออกจากกรรมการ กรรมการธิการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และในคราวประชุมกรรมการ ธิการ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้ง พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข เป็นโฆษกคณะกรรมการ

ในการนี้ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการการพาณิชย์ โดยคณะอนุกรรมการ ได้มีการพิจารณาศึกษา เรื่อง พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการ ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบรายงานดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามรายงาน ที่แนบมาพร้อมนี้

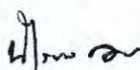
จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

(สิงห์ศึก สิงห์ไพร)

ประธานคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางนิโรบล มุลจันที)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการเศรษฐกิจ
การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม
สำนักกรรมการ ๑

สำนักกรรมการ ๑

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๘๑๖๐

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๘๑๖๑

นิรมล พิมพ์

สายใจ ทาน ๑

นิโรบล ทาน ๒

คำนำ

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเขตการค้าเสรีมากขึ้น แม้จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในการส่งเสริมและกระตุ้นกลไกการตลาด แต่การค้าในระบบเสรีนี้เป็นช่องทางให้เกิดการผูกขาดตลาดของพ่อค้าบางรายได้ ทั้งนี้เพราะผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจขนาดใหญ่ และมีทุนสูงอาจใช้อำนาจเหนือตลาดทำให้เกิดการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการรายย่อย ดังนั้น ถ้ามีการควบคุมการแข่งขันที่ไม่ดีพอ อาจทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยเสียเปรียบได้ เพราะเหตุนี้ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นกฎหมายหลักที่มีความสำคัญในการคุ้มครองผู้ประกอบการค้าเพื่อไม่ให้เอาเปรียบซึ่งกันและกัน เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่แท้จริงเพื่อส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจดำเนินไปอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยป้องกันไม่ให้มีการผูกขาดโดยผู้ประกอบการรายหนึ่งรายใด เพราะหากไม่ควบคุมตัวผู้ประกอบการให้ดี ผู้บริโภคซึ่งก็คือ ประชาชนก็จะได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการผูกขาดในสินค้าที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน

คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยมีระบบการค้าแบบเสรี และจากที่ผ่านมา กฎหมายแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฉบับนี้ เพื่อสามารถที่จะใช้บังคับได้จริงและมีประสิทธิภาพ ในการป้องกันการผูกขาดและสร้างความเป็นธรรมทางการค้า อีกทั้งเพื่อป้องกันความด้วยประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในระยะยาว คณะกรรมการจึงขอเสนอแนวทางการปรับปรุงกฎหมายการแข่งขันทางการค้า เพื่อสนับสนุนการแข่งขันอย่างเป็นธรรมต่อระบบเศรษฐกิจของไทย

คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
บทสรุปผู้บริหาร	
รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ	ก
รายงานการศึกษา พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒	
- หลักการและเหตุผล	๑
- ความเป็นมาของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒	๒
- กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒	๔
- ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยสังเขป	๕
- การดำเนินงาน	๖
- การจัดทำรายงานการศึกษา	๗
- ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒	๗
- ข้อเสนอแนะในรายงานการพิจารณาศึกษา	๑๒
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก	[๑]
- ภาคผนวก ข	[๓]

บทสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันการแข่งขันทางการค้ามีความรุนแรงขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์และการไหลเวียนของสินค้าและบริการในตลาดเติบโตแบบก้าวกระโดดตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ส่งผลให้ธุรกิจที่มีความได้เปรียบอาศัยอำนาจทางการตลาดเพื่อเข้าแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดด้วยวิธีการที่ไม่เป็นธรรมต่อการแข่งขันท่ามกลางโอกาสทางธุรกิจที่มาจากการเปิดการค้าเสรี อีกทั้งกฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่ก็ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ทันต่อสถานการณ์ทางการค้าที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว คณะทำงานการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจแข่งขันได้อย่างเสรีและเป็นธรรม ภายใต้การมอบหมายงาน คณะอนุกรรมการการพาณิชย์ ในคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการจัดประชุมหารือและกำหนดประเด็นที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อจัดทำทสรุปรายงานศึกษาข้อเสนอแนะและข้อสังเกต

คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน โดยคณะอนุกรรมการการพาณิชย์ และคณะทำงานการสนับสนุนการประกอบธุรกิจได้อย่างเสรีและเป็นธรรม มีความเห็นว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่อาศัย “ผู้ทรงคุณวุฒิ” มาพิจารณาพฤติกรรมการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งเป็นการยากแก่การดำเนินการเนื่องจากการค้าเสรีมีวิธีการและรูปแบบที่มีการพัฒนาไปอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม คณะทำงานฯ ก็ได้เสนอผลการศึกษาและทำรายงานสรุปได้ดังนี้ ๑) ให้เพิ่มคำว่า “ผู้ประกอบการอิสระ” เข้าเป็นส่วนหนึ่งของนิยามของผู้ประกอบธุรกิจ ๒) ให้รัฐวิสาหกิจที่เข้าไปแข่งขันกับธุรกิจต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าอย่างเดียวกัน ๓) กำหนดเงื่อนไขการควมรวมธุรกิจให้มีขั้นตอนที่ชัดเจน ๔) เสนอให้มีบทบัญญัติในการลดหย่อนโทษกรณีผู้กระทำความผิดให้ความร่วมมือในชั้นของการสืบสวน ๕) ให้คณะกรรมการเป็นองค์กรที่มีอิสระในการพิจารณาและดำเนินงาน และดำเนินการฟ้องร้องเองได้หากอัยการสูงสุดมีความเห็นไม่ส่งฟ้อง และ ๖) ให้แยกแยะรูปแบบการลงโทษออกเป็น ๒ ระดับคือ โทษทางปกครอง และโทษทางอาญา เพื่อให้บทลงโทษมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจให้มีโทษทางปกครองในชั้นแรก หากยังฝ่าฝืนจึงจะให้โทษทางอาญา

ในส่วน of ข้อสังเกต มีข้อเสนอให้กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เร่งรัดทบทวนและออกประกาศคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็น “ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” และสัดส่วนการตลาดที่เหมาะสมอีกทั้งเสนอให้เร่งออกประกาศเรื่อง “การควมรวมธุรกิจ” ให้มีความชัดเจนเหมาะสมกับวิธีการควมรวมของธุรกิจที่มีการพัฒนาเทคนิคการรวมธุรกิจ ในมาตรา ๒๖ นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตในการเพิ่มคำนิยาม “ขอบเขตตลาด” เพื่อให้การพิจารณาสัดส่วนของผู้ที่มีอำนาจเหนือตลาดมีความชัดเจนขึ้น

สำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าก็มีข้อสังเกตว่า คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีจำนวนกรรมการมากเกินไป อาจทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินการและควรเป็นอิสระในการพิจารณา (Independent Body) ทั้งที่คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการมาช่วยดำเนินงานได้อยู่แล้วและยังเห็นว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า มีผลหรืออาจจะได้รับผลจากกฎหมายฉบับอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายใหม่ที่มีผลต่อการค้า เช่น ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ. เป็นต้น

คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการการพาณิชย์

คณะทำงานการสนับสนุนการประกอบธุรกิจได้อย่างเสรีและเป็นธรรม

มีนาคม ๒๕๕๘

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒
ของ
คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

.....

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ ซึ่งคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา หรือตามที่สภามอบหมายโดยคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่อง พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงาน ผลการพิจารณาศึกษาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการได้ตั้งคณะอนุกรรมการการพาณิชย์ ซึ่งคณะอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย อนุกรรมการ จำนวน ๑๐ คน ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑๐ คน และที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการ จำนวน ๖ คน ดังนี้

อนุกรรมการ

๑. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นายไพบุลย์ ปิลันธน์โอวาท	อนุกรรมการ
๕. นายบุญสม ผ่องบุพกิจ	อนุกรรมการ
๖. นายณัฐพงศ์ พันธเกียรติไพศาล	อนุกรรมการ
๗. นางจินตนา ชัยยวรรณาการ	อนุกรรมการ
๘. นายณรงค์ บุญยสงวน	อนุกรรมการ
๙. นายเกษมสิทธิ์ ปฐมศักดิ์	อนุกรรมการ
๑๐. นางอัญชญา วิทยาธรรมธัช	อนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๑. นางวิวรรณ บุญยประทีปรัตน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายภัทรพงศ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓. นายกำธร ตติยกวี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ